

Bài 3

TỰ LÀM LẤY VIỆC CỦA MÌNH

I – MỤC TIÊU

1. HS hiểu :

- Thế nào là tự làm lấy việc của mình.
- Ích lợi của việc tự làm lấy việc của mình.
- Tùy theo độ tuổi, trẻ em có quyền được quyết định và thực hiện công việc của mình.

2. HS biết tự làm lấy công việc của mình trong học tập, lao động, sinh hoạt ở trường, ở nhà,...

3. HS có thái độ tự giác, chăm chỉ thực hiện công việc của mình.

II – TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG TIỆN

1. Vở bài tập Đạo đức 3 (nếu có).
2. Tranh minh họa tình huống (hoạt động 1, tiết 1)
3. Phiếu thảo luận nhóm (hoạt động 2, tiết 1), phiếu học tập cá nhân (hoạt động 3, tiết 2) nếu HS không có Vở bài tập Đạo đức 3.
4. Một số đồ vật cần cho trò chơi đóng vai (hoạt động 2, tiết 2).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

Tiết 1

Hoạt động 1 : Xử lí tình huống

* *Mục tiêu* : HS biết được một biểu hiện cụ thể của việc tự làm lấy việc của mình.

* Cách tiến hành

1. GV nêu tình huống sau cho HS tìm cách giải quyết :

Gặp bài toán khó, Đại loay hoay mãi mà vẫn chưa giải được. Thấy vậy, An đưa bài đã giải sẵn cho bạn chép.

Nếu là Đại, em sẽ làm gì khi đó ? Vì sao ?

2. Một số HS nêu cách giải quyết của mình.

3. HS thảo luận, phân tích và lựa chọn cách ứng xử đúng : Đại cần tự làm bài mà không nên chép của bạn vì đó là nhiệm vụ của Đại.

4. GV kết luận : Trong cuộc sống, ai cũng có công việc của mình và mỗi người cần phải tự làm lấy việc của mình.

Hoạt động 2 : Thảo luận nhóm

* Mục tiêu : HS hiểu được như thế nào là tự làm lấy việc của mình và tại sao cần phải tự làm lấy việc của mình.

* Cách tiến hành

1. GV phát phiếu học tập và yêu cầu các nhóm HS thảo luận những nội dung sau :

Điền những từ : *tiến bộ, bản thân, cố gắng, làm phiền, dựa dẫm* vào chỗ trống trong các câu sau cho thích hợp.

a) Tự làm lấy việc của mình là ... làm lấy công việc của ... mà không ... vào người khác.

b) Tự làm lấy việc của mình giúp cho em mau ... và không ... người khác.

2. Các nhóm độc lập thảo luận.

3. Theo từng nội dung, đại diện từng nhóm trình bày ý kiến trước lớp ; những nhóm còn lại có thể bổ sung, tranh luận.

4. GV kết luận :

– Tự làm lấy việc của mình là *cố gắng* làm lấy công việc của *bản thân* mà không *dựa dẫm* vào người khác.

– Tự làm lấy việc của mình giúp cho em mau *tiến bộ* và không *làm phiền* người khác.

Hoạt động 3 : Xử lí tình huống

* *Mục tiêu* : HS có kĩ năng giải quyết tình huống liên quan đến việc tự làm lấy việc của mình.

** Cách tiến hành*

1. GV nêu tình huống cho HS xử lí (có thể qua lời kể của GV hoặc phiếu học tập cá nhân...):

Khi Việt đang cắt hoa giấy chuẩn bị cho cuộc thi "Hái hoa dân chủ" tuần tới của lớp thì Dũng đến chơi. Dũng bảo Việt :

– Tổ khéo tay, cậu để tổ làm thay cho. Còn cậu giỏi toán thì làm bài hộ tớ.

Nếu em là Việt, em có đồng ý với đề nghị của Dũng không ? Vì sao ?

2. HS suy nghĩ cách giải quyết.

3. Một vài em nêu cách xử lí của mình (có thể qua trò chơi đóng vai) ; HS cả lớp có thể tranh luận, nêu cách giải quyết khác.

4. GV kết luận : Đề nghị của Dũng là sai. Hai bạn cần tự làm lấy việc của mình.

Hướng dẫn thực hành

– Tự làm lấy những công việc hàng ngày của mình ở trường, ở nhà.

– Sưu tầm những mẫu chuyện, tấm gương,... về việc tự làm lấy công việc của mình.

Tiết 2

Hoạt động 1 : Liên hệ thực tế

* *Mục tiêu* : HS tự nhận xét về những công việc mà mình đã tự làm hoặc chưa tự làm.

** Cách tiến hành*

1. GV yêu cầu HS tự liên hệ :

– Các em đã từng tự làm lấy những việc gì của mình ?

- Các em đã thực hiện việc đó như thế nào ?
- Em cảm thấy như thế nào sau khi hoàn thành công việc ?

2. Một số HS trình bày trước lớp.

3. GV kết luận : Khen ngợi những em đã biết tự làm lấy việc của mình và khuyến khích những HS khác noi theo bạn.

Hoạt động 2 : Đóng vai

* *Mục tiêu* : HS thực hiện được một số hành động và biết bày tỏ thái độ phù hợp trong việc tự làm lấy việc của mình qua trò chơi.

** Cách tiến hành*

1. GV giao cho một nửa số nhóm thảo luận xử lí tình huống 1, một nửa còn lại thảo luận xử lí tình huống 2, rồi thể hiện qua trò chơi đóng vai.

Tình huống 1 : Ở nhà, Hạnh được phân công quét nhà, nhưng hôm nay Hạnh cảm thấy ngại nên nhờ mẹ làm hộ.

Nếu em có mặt ở nhà Hạnh lúc đó, em sẽ khuyên bạn thế nào ?

Tình huống 2 : Hôm nay, đến phiên Xuân làm trực nhật lớp. Tú bảo : "Nếu cậu cho tớ mượn chiếc ô tô đồ chơi thì tớ sẽ làm trực nhật thay cho".

Bạn Xuân nên ứng xử như thế nào khi đó ?

2. Các nhóm HS độc lập làm việc.

3. Theo từng tình huống, một số nhóm trình bày trò chơi đóng vai trước lớp.

4. GV kết luận :

- Nếu có mặt ở đó, các em cần khuyên Hạnh nên tự quét nhà vì đó là công việc mà Hạnh đã được giao.

- Xuân nên tự làm trực nhật lớp và cho bạn mượn đồ chơi.

Hoạt động 3 : Thảo luận nhóm

* *Mục tiêu* : HS biết bày tỏ thái độ của mình về các ý kiến liên quan.

* Cách tiến hành

1. GV phát phiếu học tập cho HS và yêu cầu các em bày tỏ thái độ của mình về các ý kiến bằng cách ghi vào ô dấu + trước ý kiến mà các em đồng ý, dấu - trước ý kiến mà các em không đồng ý.

a) Tự lập kế hoạch, phân công nhiệm vụ cho nhau là một biểu hiện tự làm lấy việc của mình.

b) Trẻ em có quyền tham gia đánh giá công việc mình làm.

c) Vì mỗi người tự làm lấy việc của mình cho nên không cần giúp đỡ người khác.

d) Chỉ cần tự làm lấy việc của mình nếu đó là việc mình yêu thích.

đ) Trẻ em có quyền tham gia ý kiến về những vấn đề liên quan đến việc của mình.

e) Trẻ em có thể tự quyết định mọi việc của mình.

2. Từng HS độc lập làm việc.

3. Theo từng nội dung, một em nêu kết quả của mình trước lớp ; những em khác có thể bổ sung, tranh luận.

4. GV kết luận theo từng nội dung :

a) Đồng ý, vì tự làm lấy công việc của mình có nhiều mức độ, nhiều biểu hiện khác nhau.

b) Đồng ý, vì đó là một trong nội dung quyền được tham gia của trẻ em.

c) Không đồng ý, vì nhiều việc mình cũng cần người khác giúp đỡ.

d) Không đồng ý, vì đã là việc của mình thì việc nào cũng phải hoàn thành.

đ) Đồng ý, vì đó là quyền của trẻ em đã được ghi trong *Công ước quốc tế*.

e) Không đồng ý, vì trẻ em chỉ có thể tự quyết định những công việc phù hợp với khả năng của bản thân.

Kết luận chung : Trong học tập, lao động và sinh hoạt hằng ngày, em hãy tự làm lấy công việc của mình, không nên dựa dẫm vào người khác. Như vậy, em mới mau tiến bộ và được mọi người quý mến.